
Dokument z posiedzenia

B8-0123/2017

25.1.2017

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie kryzysu praworządności w Demokratycznej Republice Konga i w Gabonie
(2017/2510(RSP))

Elena Valenciano, Jo Leinen, Nobert Neuser, Cécile Kyenge
w imieniu grupy S&D

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie kryzysu praworządności
w Demokratycznej Republice Konga i w Gabonie
(2017/2510(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie zasad demokracji i państwa prawa w kilku krajach afrykańskich, w szczególności w Demokratycznej Republice Konga (DRK), przede wszystkim rezolucje z dnia 10 marca 2016 r.¹, 23 czerwca 2016 r.² i 1 grudnia 2016 r.³,
- uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 4 stycznia 2017 r. przychylnie przyjmujące kompleksowe i obejmujące wszystkie strony porozumienie pokojowe w Demokratycznej Republice Konga,
- uwzględniając deklarację Rady UE z dnia 12 grudnia 2016 r. przyjmującą sankcje przeciwko siedmiu osobom odpowiadającym za przemoc w Demokratycznej Republice Konga,
- uwzględniając końcowe sprawozdanie unijnej misji obserwacji wyborów w Gabonie w 2016 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie wydane w dniu 24 września 2016 r. przez wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Federikę Mogherini i komisarza Nevena Mimicę po ogłoszeniu przez gaboński Trybunał Konstytucyjny oficjalnych wyników wyborów prezydenckich,
- uwzględniając roczne sprawozdanie Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka i działalności Wspólnego Biura ONZ ds. Praw Człowieka w DRK, opublikowane w dniu 27 lipca 2015 r.,
- uwzględniając oświadczenia delegatury Unii w sprawie sytuacji w zakresie przestrzegania praw człowieka w Demokratycznej Republice Konga, w szczególności z dnia 23 listopada 2016 r. i 24 sierpnia 2016 r.,
- uwzględniając wspólne świadczanie w sprawie Gabonu wydane w dniu 11 września 2016 r. przez rzeczników wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini i komisarza ds. współpracy międzynarodowej i rozwoju Nevena Mimicy,
- uwzględniając swoją debatę plenarną, która miała miejsce w dniu 13 września 2016 r., w sprawie sytuacji w Gabonie,

---

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0085.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0290.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0479.

- uwzględniając oświadczenia UE z dnia 25 czerwca 2016 r. w sprawie sytuacji praw człowieka w DRK oraz z dnia 2 sierpnia 2016 r. i 24 sierpnia 2016 r. w sprawie procesu wyborczego w DRK po rozpoczęciu dialogu narodowego w DRK,
  - uwzględniając rezolucję Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP–UE z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie sytuacji przedwyborczej i stanu bezpieczeństwa w Demokratycznej Republice Konga (DRK),
  - uwzględniając konstytucję Gabonu,
  - uwzględniając konkluzje Rady UE w sprawie Demokratycznej Republiki Konga z dnia 23 maja i 17 października 2016 r.,
  - uwzględniając zmienioną umowę o partnerstwie z Kotonu,
  - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów z czerwca 1981 r.,
  - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
  - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w sytuacji, gdy wiele krajów afrykańskich nadal boryka się z korupcją, pogłębiającymi się nierównościami społeczno-gospodarczymi i osłabieniem instytucji państwowych, akty przemocy stanowią świadectwo nieprawidłowego ustawodawstwa, które jest ustanawiane głównie na zasadzie stronnictwa i w wyniku dominacji jednej partii, oraz mając na uwadze, że skutkiem są często ofiary w ludziach i poważne naruszenia praw człowieka oraz podstawowych wolności;
- B. mając na uwadze, że wybory są niezwykle istotne, a ich pokojowe, przejrzyste, sprawne i terminowe przeprowadzenie przyczyniłoby się w dużym stopniu do utrwalenia postępów w rozwoju demokracji;
- C. mając na uwadze oceny agencji humanitarnych, które stwierdzają, że niestabilność polityczna pogrąża te dwa kraje w chaosie i sprawia, że jego ludność – osłabiona różnymi wcześniejszymi i obecnymi kryzysami – popada w skrajne ubóstwo i ma dogłębne poczucie braku bezpieczeństwa, w związku z czym miliony osób potrzebują pomocy bardziej niż kiedykolwiek wcześniej;
- D. mając na uwadze protesty, które wybuchły w trakcie powyborczego kryzysu w Gabonie w sierpniu 2016 r., oraz protesty przeciwko rządowi prezydenta Kabili, gdy po upływie jego kadencji w dniu 19 grudnia 2016 r. w DRK znacznie pogorszyły się warunki w zakresie przestrzegania praw człowieka i wolności mediów, charakteryzujące się wzrostem przemocy wśród ludności cywilnej i aresztowaniami określonych osób przez organy władzy w obydwu krajach;
- E. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich dwóch lat w DRK władze zamknęły co najmniej dziesięć redakcji i rozgłośni radiowych;

Demokratyczna Republika Konga

- F. mając na uwadze fakt, że Joseph Kabila sprawuje urząd prezydenta DRK od 2011 r.;

mając na uwadze, że druga i, zgodnie z konstytucją, ostatnia kadencja prezydenta Kabili miała dobiec końca w dniu 19 grudnia 2016 r., mając na uwadze, że prezydent Kabila opóźnił przeprowadzenie wyborów i pozostał przy władzy po przewidzianym w konstytucji upływie kadencji w dniu 19 grudnia, oraz mając na uwadze, że wywołało to napięcie polityczne, niepokój i przemoc na niespotykaną skalę, powodując śmierć wielu osób w całym kraju; mając na uwadze, że zgodnie z raportem ONZ w DRK 40 osób zostało zabitych, 107 rannych i co najmniej 460 aresztowanych w trakcie różnych demonstracji pod koniec grudnia 2016 r.;

- G. mając na uwadze, że w dniu 31 grudnia 2016 r., po tygodniach walk i niepowodzeń, kongijscy liderzy opozycji, z udziałem katolickiej Konferencji Episkopatu Konga w roli mediatora i pod auspicjami Unii Afrykańskiej, podpisali w dniu 31 grudnia 2016 r. w Kinszasie kompleksowe i obejmujące wszystkie strony porozumienie polityczne z prezydentem Josephem Kabilą będące następstwem osiągniętego w dniu 18 października 2016 r. porozumienia politycznego, w którym postawiono wymóg ustąpienia przez prezydenta Kabilę ze stanowiska po wyborach, które muszą się odbyć przed końcem 2017 r.;
- H. mając na uwadze, że w dniu 18 stycznia 2017 r. koalicja rządząca w Kongu uruchomiła „centrum wyborcze”, którego celem jest zapewnienie logistycznego wsparcia oraz uwrażliwienie społeczeństwa przed nadchodzącymi wyborami planowanymi na koniec 2017 r.

Gabon

- I. mając na uwadze, że w dniu 31 sierpnia 2016 r. ustępujący prezydent Gabonu Ali Bongo został uznany za zwycięzcę wyborów prezydenckich po ogłoszeniu przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wstępnego wyniku na podstawie rezultatów dostarczonych przez Państwową Komisję Wyborczą (CENAP);
- J. mając na uwadze, że Jean Ping oraz jego poplecznicy natychmiast zakwestionowali i potępiли ten wynik; mając na uwadze, że do Trybunału Konstytucyjnego wpłynęło odwołanie w związku z domniemanymi nieprawidłowościami, z żądaniem ponownego przeliczenia głosów;
- K. mając na uwadze, że międzynarodowi obserwatorzy, w szczególności unijna misja obserwacji wyborów, stwierdzili nieprawidłowości w zestawianiu wyników, zwłaszcza w Ogowe Górnym; mając na uwadze, że opozycja również nawoływała do przeliczenia głosów w tej prowincji, w której prezydent Bongo rzekomo zyskał 95 % głosów przy frekwencji wynoszącej 99 %; mając na uwadze, że członkowie komisji wyborczej w Gabonie również kwestionowali liczbę głosów w Ogowe Górnym;
- L. mając na uwadze, że ujawnione nieprawidłowości obejmują odmowę przeliczenia głosów i porównania oficjalnych raportów opracowanych przez dwa obozy; mając na uwadze, że zarówno Unia Afrykańska, jak i Wspólnota Gospodarcza Państw Afryki Środkowej zaapelowały o upublicznienie wyników uzyskanych w poszczególnych lokalach wyborczych; mając na uwadze, że władze Gabonu nie zastosowały się do tego apelu; wprost przeciwnie, karty do głosowania zostały spalone, co utrudnia zweryfikowanie oficjalnych wyników wyborów;

- M. mając na uwadze, że w dniu 24 września 2016 r. Trybunał Konstytucyjny ogłosił ostateczny oficjalny wynik wyborów prezydenckich, potwierdzając zwycięstwo Alego Bongo; mając jednak na uwadze, że rozpatrzenie odwołania nie rozwiało wszelkich wątpliwości dotyczących wyniku wyborów prezydenckich;
- N. mając na uwadze fakt, że w pierwszym dniu po wyborach dostęp do internetu został zablokowany na miesiąc; mając na uwadze, że w dniu 31 sierpnia 2016 r., po ogłoszeniu wstępnych wyników, w całym kraju doszło do ulicznych demonstracji; mając na uwadze, że w nocy 31 sierpnia 2016 r. członkowie sił bezpieczeństwa przypuścili szturm na siedzibę sztabu kampanii wyborczej Jeana Pinga, dopuszczając się aktów szczególnej przemocy, czego konsekwencją było wiele ofiar śmiertelnych i aresztowanie setek ludzi;
- O. mając na uwadze, że odmowa ponownego przeliczenia głosów i porównania oficjalnych raportów opracowanych przez obydwa obozy oznacza, że nie rozwiano poważnych wątpliwości dotyczących wyniku wyborów prezydenckich;
- P. mając na uwadze, że liczne ustalenia dokonane przed wyborami w 2016 r. i po nich wiązały reżim Bongo z naruszaniem praw człowieka, np. arbitralnymi aresztowaniami, torturami i niewłaściwym traktowaniem, zabójstwami oraz porwaniami zwykłych obywateli i dziennikarzy, którzy wyrażali sprzeciw wobec reżimu lub powtórnego wyboru Bongo, przy czym ostatnie aresztowania dotyczące dziennikarzy gazety „Échos du Nord” miały miejsce w dniu 3 listopada 2016 r.;
- Q. mając na uwadze, że w reakcji na żądanie władz Gabonu powołujące się na „dowody podżegania do ludobójstwa i zbrodni przeciwko ludzkości” ze strony popleczników opozycji prokurator Międzynarodowego Trybunału Karnego ogłosił wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie sytuacji powyborczej w Gabonie;
- R. mając na uwadze, że unijna misja obserwacji wyborów, zajmując niezwykle krytyczne stanowisko wobec procedury wyborczej, była obiektem powtarzających się aktów zastraszania i szeroko zakrojonej kampanii w sieciach społecznościowych służącej podważeniu wiarygodności misji; mając na uwadze, że tę kampanię zaostrzają oświadczenia przedstawicieli władz Gabonu, co odzwierciedlała publikacja, w szczególności w gazecie „Journal du Dimanche”, artykułów sugerujących, jakoby członkowie misji obserwacji wyborów byli szpiegowani przez służby bezpieczeństwa Gabonu, a także co potwierdził fakt wszczęcia dochodzenia z zamiarem zdyskredytowania misji i jej wniosków;
1. wyraża ubolewanie w związku z faktem, że podczas demonstracji odbywających się w ostatnich kilku miesiącach w DRK i Gabonie zginęli ludzie, oraz przekazuje wyrazy głębokiego współczucia rodzinom ofiar;
  2. stanowczo potępia stosowanie ciągłych gróźb, ataki, przypadki użycia siły oraz surowe restrykcje i zastraszanie wobec pokojowych demonstrantów, opozycji, obrońców praw człowieka i dziennikarzy w Gabonie i DRK; wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych;
  3. przypomina, że na mocy umowy z Kotonu Gabon i DRK zobowiązały się do poszanowania demokracji, państwa prawa i zasad praw człowieka, co obejmuje

wolność słowa i mediów, dobre rządzenie i przejrzystość w sprawowaniu funkcji politycznych;

4. wzywa delegację UE do dalszego ścisłego monitorowania rozwoju wypadków w Gabonie i DRK, do użycia wszelkich narzędzi i instrumentów wsparcia obrońców praw człowieka i ruchów na rzecz demokracji, a także do prowadzenia rozszerzonego dialogu politycznego z władzami, przewidzianego w art. 8 umowy z Kotonu;
5. wzywa rządy Gabonu i DRK do przeprowadzenia kompleksowego, skutecznego przeglądu procedur wyborczych oraz szybkiego wdrożenia reform potrzebnych do usprawnienia procesów oraz budowania w obywatelach zaufania do tych rządów;

Demokratyczna Republika Konga

6. wyraża uznanie dla niestrudzonych wysiłków mediatorów z ramienia Konferencji Episkopatu Konga (CENCO) służących ułatwianiu porozumienia w sprawie uzyskania kompromisowego rozwiązania w okresie przejściowym, prowadzącego do zorganizowania długo wyczekiwanych wyborów prezydenckich przed końcem 2017 r. bez zmiany konstytucji; wzywa zarówno władze, jak i opozycję do powstrzymania się od wszelkich działań lub wypowiedzi, które mogłyby szerzyć panujący niepokój;
7. ubolewa z powodu niedotrzymania przez rząd i Niezależną Państwową Komisję Wyborczą (CENI) konstytucyjnego terminu wyborów prezydenckich w DRK; ponownie apeluje o pomyślne, terminowe przeprowadzenie wyborów w pełnej zgodności z konstytucją Konga i Afrykańską kartą na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów, a także podkreśla, że kongijski rząd ma obowiązek jak najszybciej zagwarantować warunki sprzyjające przejrzystym, wiarygodnym i pluralistycznym wyborom;
8. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu pogarszającej się sytuacji w zakresie praw człowieka oraz coraz większego ograniczania swobody politycznej w DRK, a w szczególności z powodu instrumentalizacji wymiaru sprawiedliwości i ataków na obrońców praw człowieka, przeciwników politycznych i dziennikarzy oraz zastraszania ich; wzywa do natychmiastowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych; zwraca się do władz o natychmiastowe zniesienie wszelkich restrykcji wobec mediów;
9. pochwała przyjęcie unijnych sankcji ukierunkowanych na osoby odpowiedzialne za brutalne represje oraz za podważanie procesu demokratycznego w DRK, w tym wprowadzenie zakazu podróżowania i zamrożenia aktywów; wzywa Radę, by rozważyła przedłużenie środków restrykcyjnych, jeśli nadal będą występować przypadki stosowania przemocy;
10. ponownie wyraża chęć współpracy z międzynarodowymi partnerami w celu wprowadzenia przejrzystego i kompleksowego planu finansowania kongijskich wyborów oraz rozpowszechnienia tego planu na szeroką skalę, przy założeniu istnienia wiarygodnego harmonogramu i wyraźnej woli politycznej, tak by brak zasobów nie stanowił przeszkody w przeprowadzeniu konstytucyjnie gwarantowanych wyborów;

Gabon

11. uznaje, że oficjalne wyniki wyborów prezydenckich są nieprzejrzyste i wysoce wątpliwe, co w konsekwencji prowadzi do zakwestionowania legalności zajmowania stanowiska przez prezydenta Bongo;
12. wzywa zatem do skierowania kwestii ponownego przeliczenia głosów nie tylko do Trybunału Konstytucyjnego, ale także do Unii Afrykańskiej i ONZ; wzywa do zainicjowania powyborczej misji Unii Afrykańskiej, początkowo planowanej na wrzesień 2016 r.;
13. wzywa państwa członkowskie UE do nawiązania intensywnego dialogu politycznego z rządem Gabonu w celu uzyskania zobowiązań co do wzmocnienia zasad demokracji, dobrego sprawowania rządów oraz przestrzegania praw człowieka i podstawowych swobód, które są wartościami wpisanymi w umowę z Kotonu i akt założycielski Unii Afrykańskiej;
14. ponagla Radę Europejską do zainicjowania procesu konsultacji zgodnie z art. 96 umowy z Kotonu, jeśli intensywny dialog polityczny nie odniesie skutku; w przypadku braku porozumienia w ramach procesu konsultacji wzywa UE do przyjęcia odpowiednich środków – na przykład ograniczenia podróży i zamrożenia funduszy – wobec instytucji i osób odpowiadających za manipulowanie wynikiem wyborów oraz naruszanie praw człowieka w następstwie wyborów;
15. ubolewa na faktem, że procedura odwołania, w wyniku której Alego Bongo uznano zwycięzcą wyborów, została przeprowadzona w niejasny sposób, co uniemożliwiło rozwianie wszystkich wątpliwości związanych z ostatecznym wynikiem, oraz że Trybunał Konstytucyjny nie wziął w wystarczającym stopniu pod uwagę nieprawidłowości zaobserwowanych w niektórych prowincjach;
16. pozostaje głęboko zaniepokojony faktyczną rolą CENI, od której w dużej mierze zależy będzie legalność procesu wyborczego; przypomina, że powinna to być bezstronna, otwarta instytucja, mająca wystarczające zasoby, które umożliwią realizację kompleksowego i przejrzystego procesu;
17. w najwyższym stopniu potępia zastraszanie i groźby, które kierowano pod adresem członków unijnej misji obserwacji wyborów, oraz ataki kwestionujące neutralność i przejrzystość misji, a także wzywa władze Gabonu do przestrzegania w pełni zaleceń zawartych w końcowym sprawozdaniu unijnej misji obserwacji wyborów i ich wdrożenia;
18. ubolewa na faktem, że, łamiąc postanowienia protokołu ustaleń podpisanego między Unią Europejską a rządem Gabonu, unijnej misji obserwacji wyborów przyznano jedynie ograniczony dostęp do scentralizowanego liczenia głosów w lokalnych komisjach wyborczych i centrali CENAP w Libreville, a następnie do konstytucyjnej procedury odwoławczej;
19. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Unii Afrykańskiej, prezydentom, premierom i parlamentom Demokratycznej Republiki Konga i Gabonu, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Radzie Praw Człowieka ONZ oraz Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu

AKP-UE.